

Súd: Okresný súd Žiar nad Hronom
Spisová značka: 28P/3/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6420202079
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 06. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Radovan Beňo
ECLI: ECLI:SK:OSZH:2020:6420202079.1

Uznesenie

Okresný súd Žiar nad Hronom vo veci starostlivosti o maloletú M. R., N.. XX.XX.XXXX, C. A. Q. R. Č.. XXX, zastúpená Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, pracovisko Žiar nad Hronom ako kolíznym opatrovníkom, dieťa rodičov matka Q. X., N.. XX.XX.XXXX, A. Q. R. Č.. XXX, Y. K. R., N.. XX.XX.XXXX, trM. A. S.-S., F. S. XXX, C..Č.. N. A., P. K. X, v konaní o návrhu otca na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej, o návrhu otca maloletej na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

Súd n a r i a d ť u j e toto neodkladné opatrenie:

Súd neodkladným opatrením z v e r u j e maloletú M. R., nar. XX.XX.XXXX, do osobnej starostlivosti otca K. R.É., N.. XX.XX.XXXX, ktorý ju bude zastupovať a spravovať jej majetok v bežných veciach.

Matka Q. X., N.. XX.XX.XXXX, je p o v i n n á prispievať na výživu mal. M. R., N.. XX.XX.XXXX, výživným vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrované nepľnoleté dieťa mesačne počnúc dňom doručenia tohto uznesenia vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred k rukám otca maloletej.

Neodkladné opatrenie bude trvať do právoplatného skončenia konania vo veci samej vedeného na Okresnom súde Žiar nad Hronom pod sp. zn. 28P/3/2020.

o d ô v o d n e n i e :

1. Dňa 23.06.2020 bol Okresnému súdu Žiar nad Hronom (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd“) doručený návrh Y. K. R., N.. XX.XX.XXXX, vo veci samej, aby súd zveril maloletú M. R., N.. XX.XX.XXXX do osobnej starostlivosti otca a aby matku maloletej Q. X. zaviazal prispievať na výživu maloletej M. sumou 30 % zo sumy životného minima. Zároveň otec navrhol nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým by súd zveril mal. M. R., N.. XX.XX.XXXX, do jeho osobnej starostlivosti.

2. V návrhu otec uviedol, že mal. M. je žiačkou 9. ročníka A variantu Š. D. Š. M. Ž. N. S.. V rámci opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, pracovisko Žiar nad Hronom boli vykonávané aj pohovory s mal. M., ktorá sa vyjadřila, že ju mal partner jej matky M. K. obťažovať. Preto aj uteká z domu. Túto skutočnosť sa otec maloletej dozvedel počas pohovoru na úrade. Dozvedel sa tiež, že mal. M. sa zdržiava u matky svojho priateľa mal. Q. S. - W.. A. F. na adrese Ž. N. S., V.. E. XX. Otec uviedol, že nechce, aby sa o maloletú starali cudzí ľudia a keďže doma to pre ňu nie je bezpečné, žiada o jej zverenie do svojej starostlivosti. Tiež uviedol, že u mal. M. je ohrozený psychický, fyzický a sociálny vývin a preto žiadal nariadiť neodkladné opatrenie, ktorým by mu súd maloletú zveril do osobnej starostlivosti.

3.1. Súd lustráciou zistil, že Okresný súd Žiar nad Hronom rozsudkom sp. zn. XP/XXX/XXXX zo dňa 27.07.2004 zveril maloletú M. R. do výchovy a opatery matke a otca K. R. zaviazal povinnosťou prispievať na maloletú výživným vo výške 1,65 Eur (50,- SK) mesačne. Vyživovacia povinnosť otca

k maloletej bola naposledy upravená rozsudkom okresného súdu sp. zn. XXP/XX/XXXX zo dňa 29.04.2019, ktorým súd schválil rodičovskú dohodu a otca zaviazal platiť zvýšené výživné na mal. M. vo výške 90,- Eur mesačne.

3.2. Dňa 09.03.2020 Úrad práce sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, pracovisko Žiar nad Hronom podal návrh na uloženie výchovného opatrenia a nariadenie neodkladného opatrenia. Vo veci bolo nariadené neodkladné opatrenie uznesením č.k. XP/XX/XXXX-XX zo dňa 11.03.2020, právoplatným dňa 13.06.2020, ktorým súd nariadil, aby V. Q. X. odovzdala V. M. R. do starostlivosti F. E. M. T.Y.u na dobu 12 týždňov odo dňa umiestnenia.

3.3. Uznesením okresného súdu sp. zn. XXEm/X/XXXX zo dňa 19.05.2020 súd vyhlásil výkon rozhodnutia za neprípustný a výkon rozhodnutia zastavil. Dôvodom tohto rozhodnutia bola skutočnosť, že maloletá M. je gravidná. Diagnostika v centre by nemohla prebiehať ako v bežnom procese diagnostiky, maloletá by nebola schopná zúčastňovať sa všetkých výchovno-vzdelávacích procesov. Jej pobyt v danom centre by preto nesplnil sledovaný účel.

4.1. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, pracovisko Žarnovica zo dňa 29.06.2020 ohľadom prešetrovania pomerov vyplýva, že šetrenie sa vykonalo na adrese P. K. Č. X, N. A., kde na uvedenej adrese býva otec maloletej M., W. K. R., Q. W. J. X. a ich spoločná maloletá dcéra. Rodina žije v staršom rodinnom dome, ktorý má v prenájme. V dome sa nachádza jedna samostatná izba, kúpeľňa a kuchyňa, ktorá slúži aj ako spálňa. Domácnosť je vybavená účelným nábytkom. Toaleta je vonku suchá. Mesačné náklady na domácnosť rodina uviedla vo výške 200,- Eur. V čase šetrenia v domácnosti vykonanej dňa 29.06.2020 sa otec maloletej nenachádzal doma, bol v práci. Jeho partnerka pani X. uviedla, že obaja súhlasia s tým, aby maloletá M. bývala s nimi. K dispozícii by mala samostatnú izbu s vlastným lôžkom.

4.2. Zo správy UPSVaR Banská Štiavnica, pracovisko Žiar nad Hronom zo dňa 30.06.2020 súd zistil, že mal. M. sa zdržiava v domácnosti matky jej priateľa p. A. F. N. P. V. E. XX, Ž. N. S. , nakoľko sa bála odísť do domácnosti matky pre údajné obťažovanie zo strany druhá jej matky. Matka bola vyzvaná, aby si plnila svoje rodičovské povinnosti a zabezpečovala starostlivosť o mal. M.. Vzťah matky a dcéry je výrazne narušený, čo sa ešte zhoršilo po oznámení o obťažovaní mal. M.. Matka dcéru odmieta, nezabezpečuje jej starostlivosť, odmieta jej vybaviť prvý občiansky preukaz, kde je prítomnosť zákonného zástupcu potrebná, zdravotnú dokumentáciu maloletej má u seba i keď bola vyzvaná, aby ju odovzdala ošetrojúcej lekárke V. V. Š. v Žiari nad Hronom. Na základe uvedených skutočností bol na pohovor prizvaný otec mal. M. W. K. R., ktorý uviedol, že o svoju dcéru sa bude starať a plniť si rodičovské povinnosti. Mal. M. súhlasí so zverením do starostlivosti otca, prípadne inej dospeléj osoby. Maloletá je zdravá, nenavštevuje žiadneho špecialistu. Momentálne je v Š. V. C.. Na gynekologické prehliadky chodí k V. B., Žiar nad Hronom. Na dieťa sa teší. Na základe uvedených skutočností úrad navrhol vyhovieť návrhu otca na zverenie mal. M. do jeho starostlivosti, nakoľko je to v aktuálnej situácii v záujme maloletého dieťaťa.

4.3. Zo zápisnice o pohovore s otcom maloletej K. R. zo dňa 10.06.2020 na UPSVaR Banská Štiavnica, pracovisko Žiar nad Hronom súd zistil, že otec sa vyjadril, že si berie mal. F. M. k sebe domov a bude sa o ňu starať, keďže odmieta ísť naspäť k matke. Otec nie je zamestnaný, ale chodí pravidelne na brigády a zarobí cca 500,- Eur mesačne. Žije s družkou a majú spoločné 2-ročné dieťa. O tom, že priateľ matky mal. M. obťažuje, nevedel. Vie o tom, že matka sa o maloletú nechce starať.

5. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z., Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), na konanie podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 324 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z., Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení môže súd na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

Podľa § 360 ods. 1 CMP, neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

Podľa § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

Podľa § 326 ods. 1 CSP v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha.

Podľa § 329 ods. 1 veta prvá CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez vylúču a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

Podľa § 367 ods. 1 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd alebo do striedavej osobnej starostlivosti. Podľa § 366 CMP neodkladným opatrením môže súd nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere.

Podľa § 36 ods. 1 veta prvá a druhá zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti.

Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepĺnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

6. Podmienkou pre vydanie neodkladného opatrenia je potreba bezodkladnej úpravy pomerov účastníkov konania. Z charakteru neodkladných opatrení vyplýva, že pred ich nariadením súd nemusí zisťovať všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre rozhodnutie vo veci samej a pri ich zisťovaní nemusí byť vždy dodržaný formálny postup stanovený pre dokazovanie. Súd sa obmedzí len na osvedčenie najzákladnejších skutočností, z ktorých možno vyvodiť nutnosť bezodkladnej úpravy pomerov, pričom tieto musia byť takého charakteru, že ak by k bezodkladnej úprave pomerov nedošlo, mohlo by dôjsť k nezvratiteľnému následku alebo stavu, ktorý by bol zvrátiteľný len s neprímeraným úsilím a nákladmi, resp. len s veľkými obtiažami. Je nevyhnutné, aby boli osvedčené aspoň základné skutočnosti hodnoverne osvedčujúce záver o dôvodnosti a trvaní nároku, ktorému sa má poskytnúť neodkladná ochrana. Súd neodkladné opatrenie nariadi, ak sú osvedčené dôvody jeho nariadenia a ak je potrebné bezodkladne upraviť dané pomery. V prípade nariadenia neodkladných opatrení vo veci starostlivosti o maloleté deti je predovšetkým potrebné osvedčiť naliehavosť situácie a z toho vyplývajúcu potrebu bezodkladnej úpravy práv a povinností voči deťom, a to s ohľadom na záujem maloletých detí.

7. Súd po posúdení návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia dospel k záveru, že návrh je dôvodný, nakoľko v danom prípade existuje stav vyžadujúci úpravu neodkladným opatrením, ako žiada otec. Maloletá M. bola dosiaľ zverená do osobnej starostlivosti svojej matky. Ako však vyplýva aj z odôvodnenia uznesenia OS Žiar nad Hronom č.k. XP/XX/XXXX-XX zo dňa 11.03.2020, ktorým bolo neodkladným opatrením nariadené maloletej výchovné opatrenie - pobyt v diagnostickom centre, matka starostlivosť a výchovu mal. M. dostatočne nezvládala, keď maloletá matku nerešpektovala, opakovane bola nahlasovaná jej nezvestnosť, neplnila si povinnú školskú dochádzku. Z aktuálnej správy z prešetrenia pomerov vyplýva, že vzťah mal. M. s jej matkou je v súčasnosti výrazne narušený, samotná matka aktuálne nechce zabezpečovať starostlivosť o ňu a mal. M. sa na druhej strane nechce vrátiť do domácnosti matky, pričom uviedla, že sa bojí tam odísť, keďže druh jej matky ju mal obťažovať. Záujem zabezpečovať osobnú starostlivosť mal. M. prejavil jej otec K. R., pričom so zverením do jeho starostlivosti maloletá súhlasí. Na základe správy z prešetrenia pomerov mal súd osvedčené, že v domácnosti otca sú splnené podmienky na zabezpečovanie starostlivosti o mal. M. a s jej príchodom do domácnosti otca súhlasí aj otcova partnerka. V prejednávanej veci bolo potrebné vziať do úvahy aj skutočnosť, že mal. M. je v pokročilom štádiu tehotenstva, čo bolo aj dôvodom nezrealizovania výkonu rozhodnutia, ktorým jej bol uložený pobyt v diagnostickom centre, nakoľko v tomto centre neboli splnené podmienky na jej prijatie ako tehotnej. Súčasne si aktuálny zdravotný stav maloletej vyžaduje pokoj a vyhýbanie sa stresovým situáciám.

8. Na základe týchto zistených skutočností má súd za to, že bude v prospech maloletej nateraz ju zveriť neodkladným opatrením do osobnej starostlivosti otca. V konaniach upravujúcich práva a povinnosti k maloletým deťom súdu vyplýva zo zákona, no i z početných medzinárodných dokumentov, ktorými je Slovenská republika viazaná, povinnosť dôsledne rešpektovať, chrániť a v prvom rade prihliadať na záujmy maloletých detí. Ako už súd uviedol, u maloletej M. je jednak s prihliadnutím na jej predchádzajúce problémové správanie potrebný dohľad a starostlivosť zo strany dospelšej osoby, a jednak jej tehotenstvo si nevyhnutne vyžaduje stabilné prostredie bez prítomnosti záťažových a emočne vypätých situácií. Súd nateraz dospel k presvedčeniu, že nariadené neodkladné opatrenie môže prispieť k zamedzeniu takýchto negatívnych dôsledkov. Bolo osvedčené, že otec maloletej je ochotný a schopný zabezpečovať jej vo svojej domácnosti osobnú starostlivosť a súd má za to, že takýto spôsob úpravy

pomerov je v záujme maloletej v jej aktuálnej životnej situácii priaznivejší, ako jej umiestnenie do príslušného zariadenia ústavnej starostlivosti.

9. Súd zdôrazňuje, že neodkladné opatrenie má preventívny charakter, z čoho vyplýva, že ním stanovená úprava práv a povinností účastníkov by mala byť len v rozsahu nevyhnutnom pre zachovanie ohrozených práv príslušného účastníka, vrátane dieťaťa. V rámci posudzovania splnenia predpokladov na nariadenie neodkladného opatrenia nie je úlohou súdu podrobne sa zaoberať dôvodmi a okolnosťami, ktoré sú podstatné pre rozhodnutie vo veci samej. Až na základe dokazovania môže súd v rozhodnutí vo veci samej upraviť výkon práv a povinností k dieťaťu tak, aby toto rozhodnutie bolo v najlepšom záujme maloletého dieťaťa. Dokazovanie v prejednávanvej veci pritom bude naďalej prebiehať.

10. Keďže súd rozhodol o zverení maloletej neodkladným opatrením do osobnej starostlivosti otca, v súlade s § 366 CMP súčasne uložil matke povinnosť prispievať na výživu maloletej v nevyhnutnej miere, a to k rukám otca. Pokiaľ ide o výšku výživného, je potrebné prihliadnuť na to, že aktuálne majetkové a zárobné pomery účastníkov konania dosiaľ neboli komplexne zisťované. Rozhodovanie o nariadení neodkladného opatrenia je pritom potrebné odlíšiť od rozhodovania o vyživovacej povinnosti rodičov k deťom podľa § 62 zákona o rodine, kde je určené kritérium schopností, možností a majetkových pomerov obidvoch rodičov s prihliadnutím na odôvodnené potreby oprávneného dieťaťa, zatiaľ čo neodkladným opatrením sa rozhoduje o výživnom v nevyhnutnej miere. Súd preto uložil matke povinnosť platiť na maloletú výživné v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa mesačne k rukám otca maloletej.

11. Nariadené neodkladné opatrenie v prejednávanvej veci je neodkladným opatrením po začatí konania vo veci samej o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej M. R., vedeného na tunajšom súde pod sp. zn. 28P/3/2020. V súlade s ust. § 330 ods. 1 CSP preto súd zároveň určil, že neodkladné opatrenie bude trvať len do právoplatného skončenia uvedeného konania vo veci vedenej.

12. Výrok rozhodnutia o zverení maloletej do osobnej starostlivosti otca je vykonateľný dňom vyhotovenia tohto rozhodnutia (§ 367 ods. 3 CMP) a výrok o vyživovacej povinnosti je vykonateľný dňom doručenia tohto rozhodnutia (§ 332 ods. 1 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie do 15-tich dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a musí byť podpísané. Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcim konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania. Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené,
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci (§ 62 ods. 1 CMP).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov. Ak ide o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia podľa § 370 a nasl. CMP.